

BLAGOSLOV KRIŽNOGA PUTA I SV. MISA NA KRIŽEVCU U STOCU 2020.

ILINDANSKE SVEČANOSTI

Prvoga dana trodnevnice u čast sv. Ilije Proroka, naslovnika župne crkve i zaštitnika stolačke župe, u petak 17. srpnja 2020. u 19.00 sati, započele su ilindanske svečanosti u podnožju brda Križevac.

Blagoslov križnoga puta.

Slika 1 - Biskup Ratko Perić blagoslivlje pristupni križ i 6 postaja križnog puta

Župnik don Rajko Marković je prethodno s biskupom Ratkom sve dogovorio, a zatim obavijestio i sve župnike u Stolačkome dekanatu, o liturgijskom blagoslovu križnoga puta na početku ilindanske trodnevnice. Točno u 19.00 sati stolački puk i vjernici pridošli iz susjednih župa, njih nekoliko stotina, okupili su se u podnožju Križevca, predvođeni biskupom i osmoricom svećenika. Župnik don Rajko je na početku sve nazočne pozdravio i najavio večernji program: blagoslov križnoga puta, pobožnost križnoga puta i sv. misu na Križevcu kod zavjetnoga križa. Za stolački križni put biskup Ratko je napisao molitve, koje su uklesane na prvih šest podignutih postaja i predmolila su ih dvojica mladića, a od 7. do 14. postaje postavljeni su samo drveni križevi u betonskim postoljima, kod kojih je puk također zastajao i pratio pripadne molitve.

Pučka procesija, s križem i svijećama na čelu, uspinjala se s pjesmom *O, Isuse, daj da pjevam* prema pristupnu križu, koji je odliven po uzoru na „križ-stećak“ s Radimlje. Tu je biskup izmolio blagoslovnu molitvu i blagoslovio vodom križ i svih šest novopodignutih postaja. Biskup je održao kratak nagovor.

Biskupov nagovor na početku križnoga puta

Slika 2 - Biskup Ratko tijekom nagovora

Izvorni križni put prvi je prošao Isus Krist, s mjesta gdje ga je Pilat osudio na smrt na križu, od tvrđave Antonije sve do Kalvarije, iznad i izvan zidina Jeruzalema, gdje je podnio smrtnu muku i konačno, nakon tri sata agonije, umro. Taj je križni put dug oko 300 metara, koji se prijeđe za 15 minuta, a Isusu je trebalo, onako izbičevanu i izranjenu, i pola sata. Križni je put prikazan u sva četiri Evanđelja s vlastitim naglascima pojedinih evanđelista.

Križni je put vrlo stara i zdrava pobožnost kršćanskoga puka. Možda se vjernik nigdje tako s Kristom ne suobličuje i ne suosjeća s njegovim mukama i svoje muke ne utiskuje u muke Isusove kao u pobožnosti križnoga puta. Ta je pobožnost tijekom stoljeća bila prepuštena privatnoj inicijativi i ideji vjernika, koji su

obavljali hod od postaje do postaje, nekada 7, a nekada i po 30 postaja. Od 1731. postoji križni put s ovih današnjih 14 postaja, u kojima ih 6 nije prikazano ni u jednom Evanđelju, a ne znači da se nisu dogodile: Susret s Gospom u 4. i u 13. postaji, susret s Veronikom u 6. postaji i sva 3 Isusova pada pod križem u 3., 7. i 9. postaji. Ostalih je 8 iz Evanđelja.

Svaka katolička crkva ima križni put u slikama ili kipovima ili kombinirano. Vjernici su se domislili pa su križni put naručivali, izvodili i ukrašavali u prirodi, obično uz kakav brežuljak. Netko bi dao svoje brdašce u tu svrhu, općina svoje, nekada Unesco proglašava svojom kulturnom baštinom takve povijesne i umjetničke križne putove.

Rimski Kolosej iz 1. stoljeća kršćanske ere kroz više je stoljeća bio mjesto mučenja kršćana, osobito bacanja kršćana pred lavove da ih rastrgaju, a poganski

narod s tribina uživao u krvi kršćana. U 18. stoljeću ugrađen je križni put u Kolosej. A od 1964. sveti Pavao VI., papa, počeo je obavljati križni put u Koloseumu na Veliki petak i tako je ostala papinska praksa do danas.

U Trebinjskoj biskupiji poznati su križni putovi uz Gradinu na Hrasnu, uz Oblat u Ravnu, ovdje u Stocu uz Križevac i u nekim drugim župama.

Križni je put izraz iskrena milosrđa prema drugomu. To je prvi pokazao Isus, a onda to pokazuje svaki istinski sljedbenik Kristov.

Križni je put izraz oproštenja grijeha. To je prvi učinio Isus na svome križnom putu, kada je, uzdignut na Križ, rekao: Oče, oprostí im, ne znaju što čine!

Križni je put izraz kršćanske vjere, nade i ljubavi, izraz kojega se kršćanska duša ne može odreći ni pod kakvim uvjetima: ni političkim, ni kulturološkim, ni povijesnim, jer kao što Krist znači - križni put, tako i kršćanin znači - križni put. Odreći se križnoga puta znači odreći se Krista i kršćanske duše. Mi se ne možemo odreći ni Krista ni križnoga puta ni kršćanske duše! Neka nam u svemu tome pomogne raspeti i uskrsli Krist!

Potom je župnik don Rajko predvodio molitvene zazive uz pojedine postaje uz Križevac, a zbor je između postaja intonirao *Stala plaćuć' tužna Mati*.

Slika 3- Župnik don Rajko Marković predmoli uz I. postaju križnog puta

Slavlje sv. mise.

Nakon obavljena križnoga puta, na Križevcu kod zavjetnoga križa sve je bilo pripremljeno za sv. misu. Odmah na početku župnik se obratio nazočnima s pozdravom i kratkim tumačenjem projekta križnoga puta:

- Pozdravljam vas sve, draga braćo i sestre, okupljene na ovoj našoj stolačkoj Kalvariji, brdu Križevcu, kod zavjetnoga križa podignuta za veliki jubilej kršćanstva 2000. godine. Srdačna dobrodošlica našem biskupu Ratku!

Pozdrav braći svećenicima, predstavnicima civilne vlasti i svima koji su svojim nesebičnim radom pridonijeli ovom današnjem slavlju. Sudjelovali smo u blagoslovu i obavljanju pobožnosti križnoga puta. Projektantov osnovni motiv za vizualni izgled ovoga križnoga puta jest otvoreni molitvenik u rukama naših majki i molitveni zvuci svećenika i vjerničkoga puka prema nebu. Postaje se sastoje od dvije kamene ploče koje tvore „molitvenik“. Ploče su kamene monoliti od lokalnoga kamena tipa dolit. Na lijevoj je ploči urezan križ u raznim oblicima sa stećaka s Radimlje, a iznad križa uklesani su rimski brojevi postaja izvedeni nadgradno u kamenoj ploči. Na desnoj je ploči u gornjem dijelu naslov postaje, ispod toga je slika postaje u reljefu, a ispod reljefa, prigodna molitva. Postaje su križnoga puta unificirane, ali je kut postavljanja ploča u odnosu na postament različit, odnosno kut između dvije ploče (gledano ispred postaje) na prvoj je najveći, a na zadnjoj najmanji, tako da se ima dojam otvaranja molitvenika. Robertova je zamisao izrazito i religiozna i umjetnička.

Hvala svim sudionicima u dosadašnjem izvođenju projekta:

Izvođač radova: Granitart d.o.o. Domanovići

Projektant: Forum 98 d.o.o. Stolac

Nadzor: Hercegovinainvest d.o.o. Stolac.

Investitor je: župa sv. Ilije Proroka Stolac.

Hvala svim službama općine Stolac koje su pripremile zakonska odobrenja za ovu gradnju, kao i svim darovateljima koji su pomogli u ostvarenju ovoga cilja.

Slika 4 - Biskup Ratko predvodi sv. misu na Križevcu

Nakon župnikova pozdrava, biskup je započeo sv. misu pozivajući sudionike na iskreno kajanje kako bi dostojno proslavili sveto misno otajstvo. Posluživali su župni ministranti. Pjevao je stolački župni zbor „Mladi“, a vjerni je puk propisno bio raspoređen po prostoru ispred oltara pozorno prateći i zdušno sudjelujući u euharistijskoj žrtvi. U početku trodnevnice u čast sv. Ilije, patrona župe i Dana stolačke općine, biskup je o velikom proroku održao propovijed, iz koje donosimo

glavne misli u nastavku, a dok se puk pričešćivao, svi su vjernici, predvođeni uvježbanim zborom, pjevali omiljenu pričesnu pjesmu *Zdravo Tijelo Isusovo*.

Na kraju sv. mise, prije završna blagoslova, župnik je zahvalio svima na sudjelovanju i najavio program za druga dva dana trodnevnice u župnoj crkvi.

Na povratku s Križevca već se upalila gradska rasvjeta, pa se mogao vidjeti osvijetljeni križni put. Oglasila su se i gradska zvona sa zvonika na Biskupijskom centru u Stocu, što je okupljenim vjernicima činilo divan doživljaj u ovoj blagoslovljenoj večeri!

Dvije misli iz biskupove propovijedi

Slika 5 - Biskup Ratko propovijeda na brdu Križevcu

Prva, događaj se zbio 850 godina prije Krista u vrijeme izraelskoga kralja Ahaba i proroka Ilije. U Samariji, uz jedno brdašce, imao je svoj vinograd neki Izraelac po imenu Nabot. Kralj Ahab zavlje i zaželje taj vinograd i zamoli Nabota da mu ga proda. Nabot ni čuti! Kako ću prodavati djedovinu i očevinu?! Kralju, tko prodaje čačevinu kao da prodaje svoga čaću! Bi li ti, kralju, prodao svoga oca ili majku?

Kralj Ahab, ljut što mu jedan njegov podanik ne želi prodati vinograda, smrknu se i ni s kim ne priča na dvoru. Ali je toj kraljevoj želji doskočila Jezabela, kraljeva supruga poganskoga roda. Ona se pobrinula na najgori mogući način: uzela je kraljeve pečate, falsificirala njegov potpis u pismu u kojem je oklevetala Nabota da je proklinjao Boga i kralja. A nije! I kada je Nabot bio osuđen i ubijen, Jezabela reče svomu mužu, kralju, da može slobodno ući u vinograd, da je njegov. I kralj pošao u „svoj“ vinograd. Ali eto ti njemu u susret Ilije Proroka k'o munje nebeske: „Ovako veli Gospodin: ‘Umorio si, oteo se! Na mjestu gdje su psi lizali Nabotov krv, lizat će psi i tvoju!’“ Kako strašne proročke riječi!

Druga, braćo, u naš je život ugrađeno načelo pravednosti. Pravednosti Božje. Bog izravna sve naše račune. Sve dobro koje smo učinili, vraća nam se u krilo. Ali i sve zlo koje smo učinili jednako nam se vraća u krilo. Ne mora to biti ovoga tjedna ni ovoga mjeseca ni ove godine. Dug je ovaj život na zemlji, a Bog ima i svu vječnost da poravna račune ko valovlje morsko. I da nagradi i da kazni.

Prorok je Ilija navjestitelj Božje pravde - nagrade i kazne!

Molitve uklesane na križnim postajama

	I.
SUD PILAT PERE SVOJE SUDSKE RUKE I OSTA MU U SVIJETU SLIKA: DA TE, KRISTE, PREDADE NA MUKE OSUDIV TE KAO PRAVEDNIKA.	
	II.
KRIŽ PRIMAŠ, KRISTE, GREDE NA RAMENA DA NA KRIŽU ZAGRLIŠ SVE LJUDE: DA SVA ZEMLJA BUDE OTKUPLJENA I SVIMA NAM SPASOTVORNO BUDE!	
	III.
JEDAN ZA TE REČE SVEĆENIK IZ HRAMA: „BOLJE JE DA SAMO JEDAN PLATI, DA PRISILNO RAZAPNU GA SAMA, NEGO DA NAM ČITAV NAROD PATI!“	
	IV.
SRCE SUNCE MLADO, DIJETE MOJE MILO, SVOJU DUŠU ZA TEBE BIH DALA; SAMO DA BI TEBI LAKŠE BILO SRCE BIH TI SVOJE ŽRTVOVALA.	
	V.
SUZE KAKO TI JE, KRISTE, BILO DRAGO KAD CIRENAC KRIŽ TVOJ NA SE UZE. A KAKO LI SUĆUTNO I BLAGO KADA VIDJE PRINUDNE MU SUZE.	
	VI.
RUBAC VERONIKA TEBI RUBAC PRUŽI, I TEK SI GA STAVIO NA LICE, SLIKOM JOJ SE ČUDESNO ODUŽI: ZGLEDAŠE SE TVOJE UBOJICE!	
	VII.
PAD IDEŠ, KRISTE, PRIGNJEČEN TEŽINOM, DESNU DRŽIŠ NA SVOME RASPELU, A OKRIJEPLJEN MAJČINOM BLIZINOM, LIJEVOM TRAŽIŠ NA TLU OSLON TIJELU.	

	VIII.
GLUMA NARIKAČE KUKAJU I JEČE KO DA ŽALE CVIJET MLADOSTI TVOJE, TI IM, KRISTE, S OPOMENOM REČE: „OPLAKUJTE SEBE, I SVE SVOJE!“	
	IX.
SVJETLO TVOJ JE, KRISTE, TREĆI PAD POD KRIŽEM IZVOR SNAGE SVAKOMU TKO PADA, SVJETLO ONOM TKO LUTA PRED CILJEM, ŽELEĆ IZIĆ IZ ŽIVOTNOG JADA.	
	X.
LICE GDJE JE, KRISTE, TVOJE VEDRO LICE? GDJE SU OČI VATRENE I BLAGE? TIJELO TVOJE PREKRIŠE MODRICE: SAD SMRSKANO, A SINOĆ BEZ LJAGE.	
	XI.
VJERA „NEBO ZOVEŠ, ALI ONO ŠUTI!“ RUGA TI SE ONAJ S LIJEVOG BOKA; ONAJ ZDESNA VJEROM, KRISTE, ŽUDI: „SJETI ME SE KOD MILOSNOG BOGA!“	
	XII.
KRV PO ŠTO TI JE HALJINA VEZENA, KRVlju, ZNOJEM POSVE NATOPLJENA? - KOCKA JOJ JE, KRISTE, DOSUĐENA! JER JE LJUDSKA PLATIT NE ĆE CIJENA!	
	XIII.
NADA U KRILO TE PRIMA MATI TVOJA: „NE BÚDI SE TAKO DUGO, SINE, DOK OTEČE POTOK SUZA, ZNOJA, I S USKRSOM NE PRESTANU TMINE!“	
	XIV.
LJUBAV I PROMATRA MOĆNI BOG ŠTO STVORI: IGRA KOJU U LJUBAVI ZAČE NJEGA SAMA KONAČNO UMORI: ZBOG LJUBAVI MRTVE I SAM PLAČE!	